

ياساياسا بارى كەسايەتى

مافيەرورەر: نەجىبە بامەرنى

د فى ئىسىنى دا دى ھندەك ماددىن ياساينى گرىداى باھەتى (تەھرىم) ئى قە شىرۇقەكەين، كو گرىداى (جۇتبوون) ئى نە، راستە ھەقەندىكە دناقبەرا ژن و زەلامى دا، لى نە ھەمى ژن بۇ ھەمى زەلامان ب كىردەين. ھندەك جۇر دەست نادەن چونكى (مەھرەم) ن.

- ۲- ئىنانا ژنەكا نەخودان دىئانەتەكا ئاسمانى. ژنا بى دىئانەت ئەگەرە بۇ نەدروستبوونا جۇتبوونا زەلامى موسلمان د گەل وى.
 - ۳- بەردان سى جارن: - ئەگەر ژنەك ژلايى زەلامى خۇقە بو جازا سىمى ھاتە بەردان. فى حالەتى ئابىت ئەو ھەقەندىا جۇتبوونى ل گەل فى ژنى گرىدەت ھەتابىتە ژ زەلامەكى دى قە مارەكەن و بېتتە بەردان، يان زەلامى وى بەرىت، ئەقجا دىتت شوى ب زەلامى خۇ بكتەقە دا ھەلال بىت.
 - ۴- كۆمكرنا دو مەھرەمان ل ئىك: دو خويشكان يان مەت و برازا، يان خالەت و خارزا، ئابىت ل گەل ئىك بۇ زەلامەكى بېتتە كۆمكرن.
 - ۵- د ماوى عوددا ژنا بەرداى دا يان مېر لى مرى. ئابىت ھەقەندىا جۇتبوونى ل گەل فى ژنى بېتتە گرىدان ھەتا ئەق ماوہ تمام دىبىت.
- ئەق باھەتتىن ل سەرى دىيار كرى د قان ماددىن ياساى دا ھاتىنە دەست نىشان كرن (۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸) ژ ياساياسا بارىن كەسايەتى.

تەھرىم: - ئەوە كول دويف شەرىعەتى خۇدايى مەزن ئابىت ھندەك جۇرىن كەسان ژ بەر ھندەك ئەگەران بېتتە مارەكەن.

ئىك: - ئەگەرىن تەھرىما ھەرورەر. ئەق جۇرە ب ھىچ رەنگەكى ئابىت ھەقەندىا جۇت بوونى پىك بىنن ھندى د ساخ بن، ژبەر ئەگەرىن مرقۇاينى، خۇمانىي و شىردانى.

(أ) ئەگەرىن مرقۇاينى ئەو ژى ئەقەنە:

دايك، داپەر، دايكا داپىرى، ھندى پلا مرقۇاينى زىدەبىت كچ - كچا كورى و كچا كچى - و ھندى پلا مرقۇاينى نۇمتر لى بېتت. خويشك و كچا خويشك و كچا براى و ھندى پلا مرقۇاينى نۇمتر لى بېتت. ھەرورەسا مەت و مەتا ئوسۇلېن زەلامى ھەرورەسا خالەت و خالەتا ئوسۇلېن زەلامى.

(ب) تەھرىم ژ ئەگەرىن خۇمانىي:

وەك بوپك (ژنا كورى)، ژن باب، ھەر وەسا كچا ژنى ئەگەر ئەق ژنە ھات بېتتە قەگۇھاستن، دايكا ژنى ئەگەر خۇ ئەقەگۇھاستى بىت بەس يا ماركرى بىت.

(ج) تەھرىم ژ ئەگەرىن شىردانى:

ل دۇر فى باھەتى گەلەك ئەھكام و بۇوچوونىن زانايىن شەرىعەتى ب خۇقە دگرن. ياسا يا بارىن كەسايەتى دىيار كرىە كو (ھەر كەسەكى مەھرەم بىت ژ لايى مرقۇاينى قە، مەھرەمە ژ لايى شىردانى ژى قە، ژىلى وان بىن كو د ماددىن ياساى دا ھاتىنە دەستنىشان كرن.

دو: - تەھرىما بەرورەخت.

ئەق جۇرە بى گرىداىە ب وەختى قە، د ھندەك دستۇداران دا جۇتبوون ناچىبىت، بەلى نە ھەرورەر، وەك: -

۱- گرىدانا ھەقەندىا جۇتبوونى زىدەتر ژ چوار ژنان پىكقە: ئەگەر زەلامەكى چوار ژن ھەبن، ئابىت ژنەكا دى بىننىت ھندى ئەق چوار ژنە ل سەرزەمەتا وى بن.